

12 september 2017

Kommentar till ABM07-Trä

Nedanstående avtalskommentar är framtagen i syfte att dels beskriva nu rådande avtalsituation kopplat till byggsektorn och dess standardavtal, dels förklara och tydliggöra skillnaderna mellan ABM07 och det nu framtagna trävarukontraktet ABM07-Trä (nedan kallat ”**ABM-Trä**”).

BAKGRUNDEN TILL ARBETET MED ABM-TRÄ

ABM står för Allmänna Bestämmelser Materialleveranser och ABM07 ingår i det som brukar kallas AB-familjen i vilken en mängd olika standardavtal för byggsektorn ingår.

ABM07 är framtaget av Byggandets Kontraktskommitté (nedan kallat ”**BKK**”) i samråd med ett antal materialleverantörsorganisationer, däribland Skogsindustrierna. I samband med detta arbete framställdes många synpunkter från byggmaterialleverantörernas sida till BKK om att ABM07 saknade ett leverantörsperspektiv och att avtalet i sin helhet är orimligt obalanserat till fördel för köparen. Dessa synpunkter bortsåg dock BKK från och ABM07 fastställdes utan beaktande av inkomna synpunkter från leverantörernas håll.

Under år 2015 påbörjades ett initiativ inom Byggmaterialindustrierna (nedan kallat ”**BMI**”) för att ta fram ett nytt utkast till ABM07 att diskuteras och förhandlas med BKK. En av de mest genomgripande ändringar som vidtogs var att utkastet till justerat ABM07 i sin helhet utformades mer partsneutralt. BKK har dock visat sig helt ointresserade av att ens inleda en diskussion med BMI, trots att i stort sett hela leverantörssektorn är representerade i den grupp inom BMI som arbetat med revideringen av ABM07.

Parallellt med arbetet inom BMI beslutade Svenskt Trä att inleda ett arbete för att arbeta fram en trävaruanpassad version av det reviderade förslaget till ABM07. Det vill säga, ABM-Trä är baserat på det omarbetade utkastet av ABM07 och sedan ytterligare justerat för att göra avtalet lämpligt för försäljning av sågade och hyvlade trävaror.

ABM-TRÄ är framtaget av en kontraktskommitté (nedan kallad ”Kontraktskommittén”) inom Skogsindustrierna/Svenskt Trä med undertecknad som ansvarig jurist.

12 september 2017

Kontraktskommittén består i övrigt av medarbetare anställda av medlemsföretagen vilka samtliga har en gedigen erfarenhet av trävaror, branschen och tillämpningen av branschens olika standardavtal.

SVEA2015 är fortsatt att föredra ur ett säljarperspektiv men vid trävaruaffärer där köparen inte accepterar detta avtal är avsikten att ABM-Trä ska tillämpas istället för ABM07.

ALLMÄNT

Då ABM-Trä är ett ensidigt framförhandlat standardavtal, d v s inte ett avtal som förhandlats fram tillsammans med representanter för köparsidan är det viktigt att notera att de allmänna villkoren (nedan ”**Allmänna Villkor**”) ska bifogas vid den första affären som görs med varje kund på ABM-TRÄ och att båda parter bör parafera (båda parter initialer skrivs på varje sida av dokumentet) varje sida i det fullständiga dokumentet. Om parterna därefter endast hänvisar till ABM-TRÄ (utan att bifoga Allmänna Villkor) så kan man alltid gå tillbaka till det undertecknade första avtalet och visa att kunden de facto undertecknat och därmed bekräftat att de tagit del av, och accepterat villkoren.

ABM-TRÄ finns tillgänglig för nedladdning elektroniskt för medlemsföretagen via:
(http://www.svenskttra.se/om-oss/for_medlemmar_svenskt_tra/sagverkskontrakt/).

Allmänt

ABM07 innehåller en del text som utgör kommentarer till avtalet och hur detta ska tolkas. I ABM-TRÄ har vi valt att upprätta avtalet som ett renodlat standardavtal där avtalets bestämmelser gäller såvida inte annat avtalats, d v s detta gäller avtalet i sin helhet och inte endast vissa bestämmelser såsom tanken är bakom ABM07.

Punkt 3 – Trävarans egenskaper och tillämpliga standarder

ABM-TRÄ är avsett för köp och försäljning av trävaror varför det i avtalet har tagits in bestämmelser kring fuktkvotsbestämmelser och sorteringsregler. Det finns också en hänvisning till standarden Vilma som är bygg- och järnhandelsbranschens verktyg för kvalitetssäkring av pris- och artikelinformation.

Genomgående gäller att tidigare obalanserade regleringar till fördel endast för köparen nu har justerats så att avtalet bättre utgör ett standardavtal som tillvaratar båda parter intressen.

12 september 2017

ABM-TRÄ hänvisar till Incoterms 2010 till skillnad från ABM07 som lämnar det öppet för parterna att bestämma vilka leveransbestämmelser som ska gälla. Detta ansåg Kontraktsskommittén kunna utgöra en risk för att någon överenskommelse inte träffas och att osäkerhet sedan uppstår. Hänvisning till Incoterms får även anses vara i enlighet med gällande branschpraxis för leverans av trävaror.

Motsvarande bestämmelser från SVEA2015 avseende marginaler vid leverans av trävaror är införda i ABM-TRÄ.

Bestämmelsen (punkten 3 i ABM07) om att en köparens förfrågan skall gälla före det som säljaren senare erbjuder (med mindre än att säljaren tydligt anger att det som erbjuds inte helt motsvarar förfrågan) är borttagen. Det som säljaren erbjuder köparen att få köpa och på de villkor som anges i anbudet är det som säljaren också ska ha skyldighet att leverera.

Punkten 7 – Information kring träskyddsbehandlat virke

Under punkten som tydliggör att part ansvarar för att författningar följs i den mån de berör parts åtagande har det införts en reglering kring träskyddsbehandlat virke. Part som överlåter träskyddsbehandlat virke är skyldig att informera om detta skriftligt och köparen är tillika ansvarig för att säkerställa att informationen finns vidhäftad varje virkesbunt och att informationsblad finns tillgängligt för slutkunden utan kostnad. Detta är särskilt viktigt att notera vid försäljning till kunder inom bygghandeln.

Punkten 8

Det vitesreglerade kravet på att alla som levererar till en byggarbetsplats måste bära namnbricka är borttaget. Däremot kvarstår att samtliga måste kunna legitimera sig med tillägget att köparen måste informera om arbetsplatsen är ansluten till ID06.

Punkten 9 - Transport och mottagande

Bestämmelsen är justerad så att den gäller ömsesidigt beroende på vem som ansvarar för leveransen. Vidare tydliggörs att köparen har ansvar för att vägarna fram till lossningsplatsen är framkomliga och att det finns tillräcklig vändplats i anslutning till lossningsplatsen.

12 september 2017

Ansvar vid försening

Punkten 12

Bestämmelsen är justerad så att den är balanserad med motsvarande krav på köparen som på säljaren.

Ändringarna innebär att säljaren enbart ska utge vite då försening uteslutande beror på denne. Vite ska vidare endast utgå för den delen av leveransen som är försenad. Detta då säljaren inte bör åläggas att utge vite vid förseningar som orsakats av händelser som ligger utanför säljarens kontroll.

Punkten 13

Om en köpare inte hämtar ut sina varor enligt avtal äger säljaren rätt att fakturera såsom om avtalsenlig avhämtning skett.

Utöver skyldigheten att betala för icke avhämtade varor så tydliggörs att dessa varor sedan ligger för köparens räkning och risk samt med rätt för säljaren att debitera lagerhyra.

Punkten 15

Denna punkt begränsar köparens rätt att häva ett köp när varorna är försenade om dessa varor är tillverkade särskilt enligt köparens anvisningar. Sådan rätt till hävning förutsätter att syftet med köpet blir väsentligen förfelat genom förseningen och att köparen vid avtalstillfället skriftligen uppmärksammat säljaren på detta.

Till skillnad från ABM07 får säljaren enligt ABM-Trä endast vara försenad i 30 dagar innan köparen äger rätt att häva med motsvarande rätt för säljaren om det är köparen som inte avhämtat Trävarorna i tid.

Punkten 18 Mottagningskontroll

Köparens skyldighet att göra en mottagningskontroll av levererat gods har tydliggjorts med krav på noggrann inspektion av överensstämmelse med avtalad specifikation.

Köparen är även skyldig att utföra en ytterligare granskning av godset före bearbetning och montage för att säkerställa att inte trävarorna är behäftade med fel som inte kunnat upptäckas med emballering.

12 september 2017

Punkten 19 - Reklamation

Till skillnad från ABM07 som inte anger någon bortre tidsgräns för dolda fel har det införts en 90 dagars frist motsvarande bestämmelserna i övriga standardavtal för leverans av trävaror.

Vidare har det intagits bestämmelser kring hur en leverans av felaktigt gods får användas och vad som måste kunna presenteras för en skiljeman som senare ska slita tvisten.

Viktigt att notera är att en köpare i samband med bearbetning eller montage är ansvarig för att kontinuerligt kontrollera att trävaran inte är felaktig. Detta innebär att köparen har ett ansvar att säkerställa att exempelvis fuktskadad panel inte spikas upp vilket senare kan bli ytterst kostsamt.

Säljarens ansvar för fel

Punkten 20

Denna ofta mycket omdiskuterade bestämmelse vad gäller leverans av sågade och hyvlade trävaror och vad det är som säljaren förväntas garantera under 10 år i förhållande till ett obearbetat naturmaterial har modifierats för att anpassas just till materialet trä.

Ansvarstiden är satt till 5 år och garantitiden till 2 år. Detta överensstämmer också med materialgarantin som anges i AB04 och ABT06 vilket i sig talar för att ändringen bör anses som både rimlig och branschmässig. Ansvaret förutsätter dock att trävaran inte har förvarats, hanterats, inarbetats, bearbetats eller annars har använts i strid med gällande specifikation eller vad som är att anse som inarbetad praxis för trävaror.

För att ytterligare betona att trä är ett levande material tydliggörs att trävaror förändras med ålder och utifrån naturligt slitage vilket inte skall utföra fel i varan.

En avgörande förändring mot ABM07 är att ansvarsbegränsningen även avser kostnad för att lokalisera felet och åtkomst och montering av reparerad eller utbytt vara. Som ABM07 är skrivet finns det inget tak för dessa kostnader vilket normalt sett är den stora risken. Att ABM07 endast har 15 % som skadeståndsbegränsningen är därmed förvillande då säljaren kan invaggas i en falsk trygghet om en lågt satt begränsning där ansvaret egentligen är helt obegränsat. Begränsningen är höjd till 100 % av köpesumman men detta är då ett absolut tak. Vidare har det tydliggjorts att säljarens ansvar endast avser

12 september 2017

direkta skador och/eller direkta kostnader. Det vill säga indirekta kostnader såsom exempelvis skada till följd av störning i industriell produktion omfattas ej.

Punkt 26 - Försäkring

Enligt ABM07 är köparen skyldig att ha ett visst försäkringsskydd som skall vara lägst 200 prisbasbelopp med en självrisk som får vara högst tre prisbasbelopp. Detta innebär att alla bolag som säljer på ABM07 måste ha försäkring med 8 960 000 kronor som lägsta försäkringsskydd (baserat på prisbasbelopp för år 2017 = 44 800 kronor) med en självrisk på högst 134 400 kronor. Detta är en skyldighet enligt ABM07 vilket kommittén ansåg som oacceptabel skrivning i ett standardavtal att tillämpas för både större och mindre affärer.

Av ABM-Trä följer istället att säljaren under garantitiden skall ha en sedvanlig ansvarsförsäkring men även att köparen har en skyldighet att teckna en varuförsäkring under den tid som varorna förvaras hos köparen men köparen ännu ej erlagt full betalning.

Punkten 27 – Befarat avtalsbrott

Enligt ABM07 får en köpare som häver en delleverans rätt att häva även tidigare eller senare leveranser om köparen kan visa att det skulle innebära betydande olägenhet för denne att stå fast vid köpet. Denna rättighet är struken i ABM-Trä med motiveringen att det inte är rimligt att en köpare i en situation som avser ett befarat avtalsbrott, d v s ett ännu inte ens inträffat avtalsbrott skall ha rätt att häva även tidigare eller senare delleveranser. Vidare kan man starkt ifrågasätta varför denna rätt i ABM07 endast avser köparen då det rimligen är en större risk för säljaren att fortsätta leverera nästa delleverans om det är köparen som befaras begå avtalsbrott (normalt då att inte erlägga betalning).

Punkten 28 – Pris

Här har det förtydligats i ABM-Trä att en part för att kunna begära ändring av pris, måste kunna visa att kostnadsändringarna har uppstått efter avtalets ingående och att dessa väsentligen påverkar hela kostnaden för Trävarorna. Som exempel nämns bl.a nya skatteregler med påverkan på priset.

Punkten 29 – Preskription

Denna punkt i ABM07 är struken. Bestämmelsen ger köparen en rätt att undgå betalning om säljaren missat att fakturera inom 3 månader från avlämnande alternativt om fordringen avser den ursprungligen avtalade köpesumman eller moms så gäller en

12 september 2017

preskriptionstid om 21 månader. Bestämmelsen har strukits med hänvisning till att det inte bör anges annan preskriptionstid i ett standardavtal än det som följer av svensk lag, dvs 10 år.

Punkten 30

Om köparen kan visa ett berättigat krav mot säljaren får köparen deponera avtalad köpeskilling på särskilt konto i avvaktan på skiljedom. Det vill säga köparen har inte rätt att hålla inne betalning på sätt som anges i ABM07.

Punkten 32 i ABM07 är struken

Denna punkt gav köparen en ovillkorlig rätt att avbeställa kontrakterad men icke levererad vara. Även om säljaren skulle ersättas för kostnad för avbeställning jämte eventuell utebliven vinst är det oskäligt att en part kan ensidigt besluta sig för att annullera ingånget avtal. Den grundläggande principen, att ingånget avtal gäller fram till dess båda parter bestämmer annorlunda, är dock en grundbult för att kunna bedriva en verksamhet.

Punkten 34 – Tvist

I ABM-Trä har det införts en kompletterande skrivning som reglerar tvister som avser Trävarans beskaffenhet (kvalitet och/eller kondition) skall avgöras genom skiljedom där skiljemännen skall vara fackmän. Vidare tydliggörs säljarens rätt att söka utverka betalning för klar och förfallen fordran.

Punkten 35 – Standarder

Under denna punkt återfinns alla standarder som äger tillämpning vid avgörande av kvalitet, mått, dimensioner, hållfasthetsortering och fuktkvotsmätning. Detta saknas helt i ABM07.

Punkten 36 – Tolkningsföreträde

Slutligen under punkten 36 tydliggörs att om det i ett avtal hänvisas till både ABM07 och ABM-Trä så skall bestämmelserna i ABM-Trä äga företräde. Vidare tydliggörs att eventuella bestämmelser intagna i själva köpekontraktet som strider emot de allmänna bestämmelserna, oavsett om detta är i förhållande till ABM07 eller ABM-Trä, så ger det undertecknade köpekontraktet företräde.

Stockholm dag som ovan,

Johanna Albihn

